

OTSUS

02.10.2018 nr 5-5/2018-061

Koondumisele nr 35/2018 Aktsiaselts Eesti Talleks ja Fakto Auto AS loa andmine

1. Koondumine

14.09.2018 esitas Aktsiaseltsi Eesti Talleks (registrikood 10280727) seaduslik esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Aktsiaselts Eesti Talleks ja Autoinvesteeringute OÜ (registrikood 10483436) kõigi Fakto Auto AS aktsionäride nimel 13.09.2018 lepingu, mille kohaselt omandab Aktsiaselts Eesti Talleks 100% Fakto Auto AS-i aktsiatest.

Tehingu tulemusena omandab Aktsiaselts Eesti Talleks valitseva mõju konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses Fakto Auto AS-i üle ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 14.09.2018 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Aktsiaselts Eesti Talleks ja Fakto Auto AS.

Aktsiaselts Eesti Talleks on Talleksi kontserni emaettevõtja, kelle suuremateks aktsionärideks on füüsilised isikud Kristel Sarri (isikukood 46305070229; aktsiakapital 32,6%), Siim Sander Sarri (isikukood 39004120377; aktsiakapital 24,8%) ning Peeter Värnik (isikukood 37002250215; aktsiakapital 16,6%). Talleksi kontserni kuuluvad alljärgnevad tütarettevõtjad:

- City Motors AS (registrikood 10811125), mille põhitegevuseks on uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemüük, kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük ning sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont. City Motors tegeleb esindusõiguse alusel Renault ja Dacia kaubamärgiga uute sõiduautode müügiga Eestis.
- Mentum AS (registrikood 11922547), mis tegeleb määrdainete hulgimüügiga. Mentum AS-l on tütarühing Mentum Eesti OÜ (registrikood 10792019), mille tegevus kattub emaettevõtja tegevusega ning omab filiaale Lätis ja Leedus.

- Niitvälja Tallid OÜ (registrikood 11148384), mille põhitegevuseks on hobuste ülalpidamisega ning ratsakompleksi haldamisega seotud tegevused.

Fakto Auto AS on Nissani kaubamärgiga sõiduautode volitatud edasimüüja Eestis. Fakto Auto AS põhitegevuseks on uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemüük, kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük ning sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont.

Koondumise eelselt kuuluvad Fakto Auto AS aktsiad Autoinvesteeringute OÜ-le (44,7%), Autoinvesteeringud Kaks OÜ-le (23,2%), Barensholm OÜ-le (26,6%) ja füüsilisele isikule Raivo Sternfeld (5,5%).

3. Õiguslik hinnang

3.1. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2017. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja vähemalt kahe koondumise osalise Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2. Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Võttes aluseks Konkurentsiameti varasemat praktikat ning arvestades käesoleva koondumise osaliste äritegevust, on antud koondumise puhul eristatud järgnevaid kaubaturud, kus tegutsevad mõlemad koondumise osalised:

- 1) uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemüük,
- 2) kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük,
- 3) sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont.

Uute ning kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük on valdavalt riigisisene, hõlmates kogu Eesti territooriumi. Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi geograafiliseks käibimise alaks võib olla üldjuhul lokaalsem piirkond kui kogu Eesti territoorium.

Koondumise osalised ei tegutse üksteise tegevustele eelnevatel ega järgnevatel turgudel.

Antud koondumise puhul jätab Konkurentsiamet kaubaturgude täpse piiritlemise lahtiseks. Samas analüüsib Konkurentsiamet käesoleva koondumise puhul konkurentsiolukorda Eestis alljärgnevatel kaubaturgudel:

- 1) uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemüük;
- 2) kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük;
- 3) sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont.

3.3. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osalised, st nii Aktsiaselts Eesti Talleks kui ka Fakto Auto AS tegutsevad ühtedel ja samadel kaubaturgudel, mistõttu on käesoleval juhul tegemist kaubaturgude horisontaalse kattuvusega.

Uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet Autode Müügi- ja Teenindustevõtete Eesti Liidu (AMTEL) 2017. aasta koondandmeid, mis kajastavad Eestis müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite mahtusid, millest tulenevalt oli müüdud uute sõiduautode arv 25 020 ja uute tarbesõidukite arv 5 478. Koondumise osaliste poolt 2017. aastal müüdud uute sõiduautode arv oli 1 426 ja uute tarbesõidukite arv 293. Eeltoodust tulenevalt kujuneb koondumise osaliste ühine turuosa uute sõiduautode jaemüügil väiksemaks kui 10% ja tarbesõidukite jaemüügil väiksemaks kui 10%.

Kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük on vastavalt esitatud koondumise teatele koondumise osalistele üksnes uute autode müüki toetav tegevus. Kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüüki peavad koondumise osalised koondumise teate kohaselt üksnes uute autode müüki toetavaks tegevuseks. Kasutatud sõiduautode jaemüügi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet arvestusi, mille kohaselt kaubaturu suuruse hinnang põhineb veebiportaalis www.auto24.ee avaldatud 2016. aasta statistikal¹ (menetluse hetkel 2017. aasta statistika puudub). Kasutatud sõiduautode jaemüügiga tegeleb Eestis väga suur hulk erinevaid äriühinguid. Lisaks konkureerivad antud turul ettevõtjatega ka eraisikutest müüjad, kes reklaamivad autode müüki meedia vahendusel (nt veebiportaalides). Portaali www.auto24.ee andmetel sisestati 2016. aastal 112 821 uut

¹ <http://www.auto24.ee/uudised/uudised.php?uid=29210>

müügikuulutust. Koondumise osaliste poolt 2016. aastal müüdnud kõikide kasutatud autode arv oli 569. Sellest tulenevalt ei ole koondumise osaliste turuosad kokku kasutatud sõiduautode jaemüügi kaubaturul märkimisväärsed ning hinnanguliselt ei ületa 1%.

Koondumise teate kohaselt on sõiduautode hooldus- ja remonditeenus seotud uute sõiduautode ja tarbesõidukite müügiga, millest tulenevalt ei käsitle koondumise osalised seda eraldiseisva kaubaturuna. Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kaubaturu analüüsimisel ning kogu kaubaturu mahu määramisel kasutas Konkurentsiamet Statistikaameti 2016. aasta mootorsõidukite hoolduse ja remondi kohta avaldatud müügitulu Eestis², mis oli 144,9 miljonit eurot. Kuivõrd koondumise osaliste ühine turuosajääb alla 2%, puuduvad horisontaalselt mõjutatud kaubaturud Juhendi tähenduses.

Koondumise osalistega samadel kaubaturudel tegutseb veel mitmeid ettevõtjaid. Näiteks AMTEL-i poolt avaldatud 2017. aastal registreeritud uute sõiduautode markide lõikes TOP 10-sse kuuluvast 17 883 sõidukist moodustas TOYOTA 23%, ŠKODA 18%, VOLKSWAGEN 11%, RENAULT 9%, KIA 9%, HONDA 7%, PEUGEOT 6%, HYUNDAI 5%, OPEL 5%, NISSAN 5%. Koondumise osaliste hinnangul on nende suuremateks konkurentideks näiteks Amserve Grupi AS (Toyota), ABC MOTORS AS (Renault ja Dacia), KIA Auto Aktsiaselts (Kia), Eurostauto OÜ (Mazda), Autospirit AS (Subaru, Chevrolet, Fiat, Nissan, Mazda).

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamist.

Lähtudes eeltoodust ja juhitudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba Aktsiaselts Eesti Talleks ja Fakto Auto AS koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

² http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=KM0021&ti=KAUPADE+JA+MOOTORS%D5IDUKITE+HOOLDUSE+JA+REMONDITEENUSTE+M%DC%DCK+JOOKSEVHINDADES+PIIRKONNA+++J%C4RGI&path=../Database/Majandus/17Sisekaubandus/04Sisekaubanduse_majandusnaitajad/&lang=2

Konkurentsiameti 02.10.2018 otsuse nr 5-5/2018-061 ärakiri on samane originaaliga.

/Svetlana Ljutova/ 03.10.2018